

Flokkunarkerfi Ferðapjónustu bænda

- Samþykkt á aðalfundi Félags ferðapjónustubænda 2005 -

Ferðapjónustu bænda býður upp á fjölbreytta gistimöguleika um allt land. Hver bær er einstakur og endurspeglar því bæirnir mikla fjölbreytni í ferðapjónustu í dreifbýli Íslands. Allstaðar er lögð áhersla á persónulega þjónustu og þá kyrrð sem fylgir íslenski sveitasælu.

Þar sem uppbúin rúm í I.-IV. flokki eru í boði er hægt að fá morgunverð og á mörgum stöðum fleiri máltíðir ef pantað er fyrirfram. Einnig bjóða sumir bæir upp á gistingu í svefnpokapláss¹. Þó svo að fjölbreytnin sé mikil á meðal ferðapjónustubænda er hér fyrir neðan greint á milli nokkurra tegunda á gístiaðstöðu sem í boði er.

Heimagisting: Gestir dvelja inni á heimili gestgjafans. Herbergin eru einföld en þægileg.

Gistihús bænda: Tilvalinn staður fyrir þá sem vilja ekki búa inni á heimili gestgjafa. Herbergin geta verið í séríbúð í húsi gestgjafanna, íbúðarhúsi eða öðru rými sem breytt hefur verið í gistihús (t.d. hlaða eða fjós), sérhúsum, smáhúsum og sumarhúsum. Í þessum flokki er bæði að finna herbergi með og án baðs.

Sveitahótel: Fyrir þá sem vilja aukin þægindi og herra þjónustustig. Meirihluti herbergja er með sérbaðherbergi auk þess sem meiri kröfur eru gerðar til húsbúnaðar og þjónustu á staðnum en í heimagistingu og á gistihúsum bænda.

Sumarhús: Sumarhúsin eru leigð út sem ein heild til lengri eða styttri dvalar (yfirleitt með sængum og sængurverum). Hér getur bæði verið um að ræða hefðbundna sumarhústaði úr timbri eða hús sem áður hafa verið notuð sem íbúðarhús. Sumarhúsin skiptast í fjóra flokka eftir aðstöðu og þægindum, þ.e. A-D. Þá eru dæmi um að sumarhús í flokki C eða D séu seld sem herbergi með baði og morgunverði (III.flokkur).

Herbergjaflokkar innan Ferðapjónustu bænda – Uppbúin rúm I.-IV. flokkur
Herbergi eru flokkuð í fjóra flokka, þ.e. flokk I, II III og IV. Herbergi í I. flokki eru án baðs og handvasks og eru þau í heimagistingu og gistihúsum. Herbergi í II. flokki eru með handvaski inni á herbergjum og eru þau helst að finna á gistihúsum en einnig í heimagistingu og á sveitahótelum. Herbergi í III. flokki eru með sérbaðherbergi og er þau að finna á gistihúsum og í heimagistingu. Herbergi í IV. flokki (með baði) eru að finna á sveitahótelum og er þá gerðar meiri kröfur varðandi aðbúnað í herbergjum auk herra þjónustustigs en í heimagistingu og á gistihúsum bænda.

¹ Þegar um gistingu í svefnpokapláss er að ræða skal virða allar almennar reglur sem fram koma í flokkun Ferðapjónustu bænda. Ekki eru gerðar kröfur um að handklæði eða koddri fylgi í svefnpokapláss en gerðar eru kröfur til hlífðarlaks og að gestir geti fengið vatnsglas.

Flokkun herbergja innan Ferðapjónustu bænda

Ath. Þegar uppbúin rúm í I.-IV. flokki eru í boði hjá Ferðapjónustu bænda þá er morgunverður einnig til staðar.

I. flokkur

Almenn skilyrði (I,II, III,IV)

Nánasta umhverfi

- Merkingar við þjóðveg
- Merkingar utanhús

Sameiginlegt rými

- Setustofa fyrir gestina
- Umhverfisstefna sýnileg
- Merkingar innanhús (salerni, herbergi gesta og önnur þjónusta)
- Fullnægjandi lýsing/birta – skermar eða hlífar
- Loftræsting
- Aðgangur að síma
- Alltaf hægt að ná í húsráðendur (aðgengilegar upplýsingar um hvernig hægt sé að ná í húsráðendur 24 tíma sólarhringsins)
- Salerni fyrir almenning
- Gestir komast inn á nóttunni (ef gististaður er læstur)

Sameiginleg baðherbergi (I,II,III,IV)

- Lágmark 1 salerni fyrir hverja 10 gesti sem deila herbergi án baðs
- Lágmark 1 sturta fyrir hverja 10 gesti án baðherbergis²
- Ef fleiri en ein hæð, þá þarf að vera salerni á hverri hæð (undantekning í heimagistingu)
- Handlaug
- Loftræsting
- Fullnægjandi lýsing og birta – skermar eða hlífar
- Spegill – yfir handvaski
- Hilla/borð fyrir snyrtivörur
- Fljótandi handsápur
- Bréfpurrka eða loftþurrka (handklæði í lagi í heimagistingu – ágætt líka að vera með þvottastykki)
- Aukabirgðir af salernispappír
- Snagar/slár/hengi
- Ruslafata með loki
- Ef um heimagistingu er að ræða, þá að hafa persónulega hluti heimilisfólksins sér.

² Ef aðeins er eitt salerni á 10 gesti þá er mjög æskilegt að hafa annað herbergi fyrir sturtuádstöðu.

Veitingasalur (I,II,III,IV)

- Morgunverður

Svefnherbergi (I,II,III,IV)

- Herbergi það rúmgóð að viðunandi göngupláss sé og þægilegt að komast að rúmi, dyrum, skápum o.s.frv.³
- Hægt að læsa bæði innan frá og utan
- Fullnægjandi lýsing og birta
- Rúmstærð (2,0x0,9m fyrir einn og a.m.k. 1,4m fyrir tvo)
- Hlíðarlök á rúmum
- Opnanlegur gluggi
- Náttborð
- Lesljós/náttborðsljós
- Pappírskarfa (ekki nauðsynleg í III. flokki – nægir að hafa inni á baði)
- Gluggatjöld með lágmarksmyrkvun
- Snagar/fatahengi
- Herðatré (samstæð - ekki úr járni sbr. herðatré sem koma frá hreinsunum)
- Vatnsglas á hvern gest
- Spegill
- Rafmagnsinnstungur nálægt spegli
- Baðhandklæði
- Gestaherbergi skulu yfirfarin daglega – nema annað sé óskað af gestum (gott að spyrja gestina beint að því ef um lítinn gististað er að ræða. Önnur lausn er að vera með „Ónáðið ekki spjöld“). Dagleg yfirferð felst í að tæma ruslafötur, búa um rúm og skipta um handklæði ef þess er óskað (ath. handklæðaspjöldin).
- Skipt skal á rúmum fyrir hvern nýjan gest og minnst einu sinni í viku.

II. flokkur (auk atriða í I. flokki bætast við eftirfarandi þættir:)

Sameiginlegt rými (II,III,IV)

- Næturlýsing (allavega á rofum á gangi við salerni)

Svefnherbergi m/ handvaski (II)

- Handlaug
- Handlaugarspegill
- Hilla fyrir ofan handlaug eða borð
- Tengill nálægt ljósi og spegli
- Fljótandi handsápa
- Tvö handklæði á gest, þ.a. eitt baðhandklæði
- Fatahengi/-skápur

- ³ Viðmiðun á herbergjastærð á gistihúsum: Eins manns: 7m² og tveggja manna: 12m².

- Einn stóll í herbergi
- Borð eða skrifborð

III. flokkur (auk atriða í II. flokki bætast við eftirfarandi þættir:)

Veitingasalur (III,IV)

- Barnastóll
- Bar eða annar möguleiki á að kaupa drykki

Önnur þjónusta sem er auglýst á staðnum (III,IV)

- Tekið við kreditkortum
- Straujárn og strauborð
- Barnarúm til láns

Svefnherbergi m/ baði (III,IV)

Baðherbergi

- Salerni
- Sturta
- Handlaug
- Handlaugarspegill
- Ruslafata með loki
- Rafmagnsinnstungur nálægt spegli
- Hilla/borð fyrir snyrtivörur
- Fljótandi handsápa
- Snagar
- Vatnsglas á hvern gest
- Handklæði
- Baðhandklæði

Svefnherbergi

- Fatahengi/-skápur
- Töskuborð eða samsvarandi
- Hægindastóll fyrir gest
- Vinnuborð
- Stóll við vinnuborð

IV. flokkur - Sveitahótel

(meirihluti herbergja með baði – öll herb. með baði í IV. flokki)

Sameiginlegt rými (IV)

- Vakt allan sólarhringinn (auðvelt að ná í starfsmann)
- Gestamóttaka
- Mönnun gestamóttöku (starfsmaður í móttöku eða annað starfsfólk til aðstoðar á daginn - bjalla)

- Símalína út úr húsi, aðgengileg 24 tíma – má leysa með því að hafa þráðlausan síma sem hægt er að lána inn á herbergin.
- Aðgangur að nettengdri tölvu (ekki inni á skrifstofu hjá gestgjöfum)
- Aðgangur að faxtæki
- Aðgangur að ljósritunarvél
- Aðgengi að herbergjum án þess að fara um veitingasal
- Æskilegt að hafa anddyri eða móttökurými með sætum.
- Æskilegt að hafa fatahengi í anddyri

Veitingasalur (IV)

- Vínveitingarleyfi
- Veitingasalur (opinn a.m.k. 2 klst á dag 6 daga vikunnar)
- Val af matseðli eða fjölbreytt hlaðborð (á sama tíma val um fiskrétti, kjötrétti, grænmetisrétti og eftirrétti).
- Vínseðill (a.m.k. 3 teg. af hvítvíni, rauðvíni og bjór)

Önnur þjónusta sem auglýst er á staðnum (IV)

- Tekið við debet- og kreditkortum
- Hægt að borga í erlendum gjaldeyri
- Hægt að bóka í skipulagðar skoðunarferðir
- Hægt að fá ísmola
- Sala smávara (eða allavega til varabirgðir ef gesti vantar tannkrem, tannbursta, raksápu, rakvél, dömubindi/tappa, nál og tvinna)
- Hægt að fá áhöld til skóburstunar eða skóburstunarvél
- Vakningarþjónusta
- Þvottapjónusta (tekið við þvotti og hann þveginn eða lánað aðgengi að þvottavél)
- Fundaraðstaða

Svefnherbergi m/baði (IV)

Baðherbergi

- Þvottastykki
- Handklæðabaðmotta
- Hárblásari
- Ljós yfir handlaug

Svefnherbergi

- Rúmgóð herbergi⁴
- Spegill í líkamsstærð
- Útvarp (má vera í sjónvarpi – ath. þá að hafa útvarpsrásina á sérstakri rás)
- Sjónvarp
- Erlendar sjónvarpsstöðvar
- Aukakoddar til staðar inni á herbergjum

⁴ Til viðmiðunar er herbergjastærð þriggja stjörnu gististaða hjá Ferðamálaráði. Lágmarksstærð tveggja manna er 18m² en eins manns 14m². Baðherbergið er meðtalið, einnig forstofa ef það á við.

- Möguleiki á að drekka kaffi/te inni á herbergi (hraðsuðukanna, kaffi, te, sykur, þurrmjólk og drykkjarflát inni á herbergjum eða að hægt sé að nálgast þetta í sameiginlegu rými hvenær sem er).
- Rafmagnsinnstunga nálægt vinnuborði
- Internetaðgangur
- Ritföng inni á herbergjum
- Kynningarmappa um staðinn og nágrennið
- Pappírskarfa inni á herbergi

Almennt um sveitahótel: Húsnæðið skal vera sérstaklega smekklegt og vandað til alls búnaðar bæði í sameiginlegri aðstöðu og herbergjum. Sængurver vönduð og handklæði þykk og góð. Gluggatjöld smekkleg, vel frágengin og þau þurfa að myrkva herbergið vel. Gólfefni skal einnig vera vandað teppi, parket eða flísar.

Aðrir mikilvægir þættir

Auk þátta sem fram koma í flokkunarstaðlinum eru fleiri þættir sem skipta máli varðandi flokkun gististaða. Þeir eru metnir á huglægán hátt af úttektaraðilum Ferðapjónustu bænda. Stundum getur reynst erfitt að meta ástandið en mikilvægt er þó að geta greint á milli atriða með því að meta hvort að ástandið sé:

- ófullnægjandi: alls ekki nógu gott og þarf að bæta úr því sem allra fyrst
- viðunandi: ástandið gæti verið betra og ætti að setja betrubætur á framkvæmdalistann fyrir næsta ferðatímabil
- gott: ástandið í góðu lagi – engin athugasemd

Það eiga ekki öll atriði við á hverjum stað og því verður að meta hvert tilfelli fyrir sig. Hér fyrir neðan er að finna listann sem Ferðapjónusta bænda styðst við í reglulegu gæðaeftirliti. Þess má geta að hér er ekki um tæmandi lista að ræða.

Nánasta umhverfi

- Ásýnd bygginga og umhverfi
- Bílastæði
- Aðkoma fyrir fatlaða

Almenn atriði innanhús

- Hreinlæti og snyrtimennska
- Viðhald húsnæðis (gólfefni, gluggar, hurðir, málning, raflagnir o.þ.h.)
- Útlit og ástand húsbúnaðar og innréttinga
- Góð hljóðeinangrun
- Sýnileg aðild að Ferðapjónustu bænda
- Sýnileg aðild að Green Globe 21 þar sem við á

Sameiginlegt rými

- Umhverfisstefna sýnileg
- Kynningarmappa um staðinn og nánasta umhverfi
- Landkynningar- og upplýsingaefni
- Afþreyingarefni (bækur, blöð og spil)
- Sjónvarp
- Myndbandstæki
- Myndbönd

Sameiginleg salerni

- Upplýsingar um íslenska vatnið (fæst hjá SAF)
- Merkisspjöld sem hvetja til vatnssparnaðar (FB)
- Merkisspjöld vegna handklæðapvotta (FB)

Veitingasalur

- Borðbúnaður
- Matvæli af svæðinu í boði
- Listi yfir tegundir á morgunverðarborði (eða lítil spjöld sem segja til um hvað er hvað)
- Nestispakkar
- Morgunverðarspjöld FB vegna nestis (FB)

Svefnherbergi

- Stærð herbergis og gólfpláss
- Sængur og koddar
- Sængurver
- Kynningarmöppur (um staðinn og næsta nágrenni, afþreyingarmöguleikar)
- Þjónustukönnun
- Umhverfisstefna sýnileg
- Merkisspjöld vegna handklæðapvotta og vatnssparnaðar
- Reyklaust svæði - spjöld

Önnur þjónusta sem er auglýst

- Afþreying í boði (á staðnum eða í næsta nágrenni)
- Skoða búskapin – kynnast dýrunum á bænum
- Leikvöllur fyrir börn á svæðinu
- Sala á vörum sem koma af svæðinu (handverk og/eða matur)
- Ísskápur til afnota fyrir gesti
- Aðgangur að hraðsuðukönnu til að hita vatn í kaffi, te eða kakó
- Eldunaraðstaða fyrir gesti
- Geymsla verðmæta í læstum og eldtraustum skápum
- Aðstoð með farangur
- Heitur pottur
- Gufubað
- Nudd

- Merktar gönguleiðir
- Aðrir þættir:
 - _____
 - _____
 - _____

Flokkun sumarhúsa innan Ferðapjónustu bænda

Öll sumarhús eiga að uppfylla kröfur Ferðapjónustu bænda varðandi snyrtimennsku bæði innanhúss og utan. Hafa skal í huga að húsin eru fjölskylduhús, en með því er átt við að hluti gesta séu börn. Í bæjartextanum kemur fram fjöldi svefnherbergja og hvort um svefnsófa og svefnloft sé að ræða. Sængur og koddar fylgja hverju rúmi og hægt er að leigja rúmföt. Eldunaraðstaða, eldhúsáhöld og borðbúnaður fyrir skráðan fjölda gesta. Reykskynjari og slökkvitæki.

Oft uppfylla húsin að einhverju leyti meiri kröfur en flokkur þeirra segir til um en til þess að komast í hærri flokk þurfa öll skilyrði hans að vera uppfyllt.

Sumarhús í flokki A

Almenn skilyrði:

- Merkingar við þjóðveg
- Merkingar utanhúss
- Fullnægjandi lýsing utandyra
- Upphitun fullnægjandi
- Upplýsingar hvar hægt sé að komast í næsta síma
- Upplýsingar um síma hjá rekstraraðilum

Anddyri:

- Anddyri með snaga fyrir útiföt
- Gólfmotta við útidyr

Eldhúskrókur:

- Eldunaraðstaða
- Ísskápur
- Eldhúsborð
- Einn stóll á hvern gest
- Borðbúnaður og áhöld fyrir fjölda skráða gesti (listi yfir borðbúnað)
- Hreinlætisvörur
- Viskastykki
- Uppþvottabursti
- Uppþvottagrind
- Borðklútur
- Moppa eða kústur og skrúbbur
- Snagar til að hengja upp viskustykki

Svefnaðstaða:

- Stofa með eldunar- og svefnaðstöðu
- Snagar eða samsvarandi fyrir föt
- Sængur og koddar fyrir skráðan fjölda gesta
- Sængurverasett ef óskað er eftir því

Snyrting:

- Salerni
- Handlaug
- Sturtuaðstaða nálægt
- Spegill
- Handklæðahengi eða snagar
- Handklæði
- Klósettpappír (2 aukarúllur)
- Fljótandi handsápa
- Hilla fyrir glös o.fl.

Setustofa:

- Sófi og/eða sæti inni í stofu fyrir skráða gesti
- Sófaborð
- Útvarp

Sumarhús í flokki B (auk atriða í A. flokki bætast við eftirfarandi þættir:)

Eldhúskrókur:

- 2 eldavélahellur eða fleiri
- Kaffivél

Svefnaðstaða:

- Eitt svefnherbergi með rúmum (lágmarksstærð herbergja eru 5m²)
- A.m.k. 2 rúm fyrir fullorðna

Snyrting:

- Spegill yfir vaski
- Rafmagnsinnstunga nálægt spegli
- Hilla eða borð við vaskinn

Setustofa:

- Sófi og/eða sæti inni í stofu fyrir skráða gesti
- Sófaborð
- Útvarp

Sumarhús í flokki C (auk atriða í A og B flokki bætast við eftirfarandi þættir:)

Anddyri:

- Skógrind
- Stóll (ef pláss)

Eldhúskrókur:

- Bakarofn eða örbylgjuofn
- Brauðrist
- Samstæð húsgögn

Svefnaðstaða:

- Eitt vel búið svefnherbergi með náttborði, leslömpum og klæðaskáp/fatahengi (lágmarksstærð herbergja eru 5m²)
- Gluggatjöld/rúllugardínur sem dimma herbergin

Snyrting:

- Sturta eða baðkar

Setustofa:

- Samstæð húsgögn

Utandyra:

- Verönd
- Garðhúsgögn
- Grill

Sumarhús í flokki D (auk atriða í A, B og C flokki bætast við eftirfarandi þættir:)

Setustofa:

- Sófasett eða samstæðir hægindastólar fyrir skráða gesti
- Sjónvarp
- Geislaspilari

Utandyra:

- Heitur pottur við húsið eða á sumarhúsasvæðinu

Almennt um sumarhús í flokki D: Heildarsvipur sumarhússins er mjög góður og vandað er til húsbúnaðar. Góður frágangur á lóð.

Aðrir mikilvægir þættir

- sumarhús -

Auk þátta sem fram koma í flokkunarstaðlinum eru fleiri þættir sem skipta máli varðandi flokkun gististaða. Þeir eru metnir á huglægan hátt af úttektaraðilum Ferðapjónustu bænda. Stundum getur reynst erfitt að meta ástandið en mikilvægt er þó að geta greint á milli atriða með því að meta hvort að ástandið sé:

- **ófullnægjandi:** alls ekki nógu gott og þarf að bæta úr því sem allra fyrst
- **viðunandi:** ástandið gæti verið betra og ætti að setja betrubætur á framkvæmdalistann fyrir næsta ferðatímabil
- **gott:** ástandið í góðu lagi – engin athugasemd

Það eiga ekki öll atriði við á hverjum stað og því verður að meta hvert tilfelli fyrir sig. Hér fyrir neðan er að finna listann sem Ferðapjónusta bænda styðst við í reglulegu gæðaeftirliti. Þess má geta að hér er ekki um tæmandi lista að ræða.

Nánasta umhverfi:

- Ásýnd bygginga og umhverfi
- Bílastæði
- Aðkoma fyrir fatlaða

Almenn atriði innanhúss:

- Hreinlæti og snyrtimennska
- Viðhald húsnæðis (gólfefni, gluggar, hurðir, málning, raflagnir o.þ.h.)
- Útlit og ástand húsbúnaðar og innréttinga
- Góð hljóðeinangrun
- Sýnileg aðild að Ferðapjónustu bænda
- Sýnileg aðild að Green Globe 21 þar sem við á

Sameiginlegt rými:

- Umhverfisstefna sýnileg
- Kynningarmappa um staðinn og nánasta umhverfi
- Landkynningar- og upplýsingaefni
- Afþreyingarefni (bækur, blöð og spil)
- Sjónvarp
- Myndbandstæki
- Myndbönd

Salerni/baðherbergi:

- Þvottavél
- Aðstaða til að þurrka þvott
- Upplýsingar um íslenska vatnið (fæst hjá SAF)
- Merkisspjöld sem hvetja til vatnssparnaðar (FB)

Svefnherbergi

- Stærð herbergis og gólfpláss
- Sængur og koddar
- Sængurver
- Kynningarmöppur (um staðinn og næsta nágrenni, afþreyingarmöguleikar)
- Umhverfisstefna sýnileg
- Reyklaust svæði – spjöld
- Þjónustukönnun

Eldhús:

- Uppþvottavél

Önnur þjónusta sem er auglýst:

- Afþreying í boði (á staðnum eða í næsta nágrenni)
- Sala á vörum sem koma af svæðinu (handverk og/eða matur)
- Skoða búskapinn – kynna dýrunum á bænum
- Leikvöllur fyrir börn á svæðinu
- Heitur pottur
- Gufubað
- Nudd
- Merktar gönguleiðir
- Aðrir þættir:
 - _____
 - _____
 - _____